

Türkiye Cumhuriyeti
Ticaret Bakanlığı

Republic of Türkiye
Ministry of Trade

TEŞVİKLER İLE VERGİ, ENERJİ VE FİNANSAL DÜZENLEMELER

CEZAYİR

Cezayir Ticaret Müşavirliği

Mayıs 2025

İÇİNDEKİLER

YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ.....	3
Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı ve Yatırım Teşvik Mevzuatı	3
Özel Teşvik Kapsamındaki Vilayetler	4
Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar	5
YATIRIMA YÖNELİK VERGİ, ENERJİ VE FİNANSAL DÜZENLEMELER	6
Gümrük Vergileri.....	6
Sosyal Güvenlik Uygulamaları.....	7
Kambiyo Rejimi	8
Enerji Maliyetleri	9
Akaryakıt Ürünleri.....	9
Elektrik Piyasası	9
Doğalgaz Piyasası	9

YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı ve Yatırım Teşvik Mevzuatı

Cezayir’de yatırım mevzuatının alt yapısını, 28 Temmuz 2022 tarihli ve 50 Sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan 22-18 Sayılı **Yeni Yatırım Kanunu** oluşturmaktadır.

Bu Kanun’da geçen yatırım kavramı; üretime ve üretim kapasitesinin iyileştirilmesine dönük yeni aktiflerin oluşturulması, artırılması, iyileştirilmesi veya yatırımcı bir şirketin sermayesine ortak olunması ile yurtdışında bulunan bir yatırımın Cezayir’e taşınması şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun’da öngörülen teşviklerden yararlanılabilmesi için, yatırımın gerçekleşmesinden önce **Cezayir Yatırımların Teşviki Ajansı’na (AAPI-Agence algerienne de promotion l’investissement)** başvuru ve kayıt olunması gerekmektedir.

Yeni Yatırım Kanunu ile **teşvik verilecek sektörler** belirlenmiştir. Buna göre;

- Madencilik ve taş ocakları,
- Tarım ve balıkçılık,
- Sanayi, gıda sanayi, ilaç sanayi, petrokimya,
- Hizmetler ve turizm,
- Yeni ve yenilenebilir enerjiler,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri

sektörleri teşvik verilecek sektörler arasında yer almaktadır.

Kanun’da yatırım teşvikleri üç ana başlık altında düzenlenmiştir:

1. Sektörler Rejimi Kapsamında Sağlanan Teşvikler; Kanun ile belirlenen sektörlerde gerçekleştirilecek yatırımlar için, yatırımın gerçekleştirilmesi aşamasında;

- İthal edilecek mallar Gümrük Vergisinden,
- İthal edilen/yerel piyasadan temin edilen mal ve hizmetler Katma Değer Vergisinden (KDV)
- 10 yıl süreyle Emlak Vergisinden
- 3 ila 5 yıl süreyle Kurumlar Vergisinden (Impôt sur les Bénéfices des Sociétés - IBS)

muaf olabilecektir.

2. Kalkınmada Öncelikli Bölgelerde Sağlanan İlave Teşvikler: Ülkenin güney bölgeleri, yüksek platoları ve doğal zenginliklere sahip alanlarında gerçekleştirilecek yatırımlar için, Sektörler Rejimi kapsamında sağlanan teşviklere ilaveten, yatırımcılara 5 ila 10 yıl süreyle Kurumlar Vergisi muafiyeti sağlanmaktadır.

3. Ulusal Ekonomi İçin Özel Önem Taşıyan Yapısal Yatırımlar İçin Teşvikler: Ulusal ekonomi açısından stratejik öneme sahip yatırımlar için, Sektörler Rejimi kapsamında sunulan teşviklere ek olarak 5 ila 10 yıl süreyle Kurumlar Vergisi muafiyeti uygulanmaktadır. Ayrıca, bu tür yatırımların altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik kamu yardımı imkânı sunulmakta ve hak kazanılan teşviklerin alt yüklenicilere devredilmesi mümkün olabilmektedir.

Bunlara ek olarak, yatırımcılara kamunun mülkiyetinde bulunan **arazilerin tahsisi** de sağlanabilmektedir.

Yabancı yatırımcılarla Cezayir Devleti arasında hukuki anlaşmazlık yaşanması halinde, uluslararası anlaşmalardaki hükümler saklı kalmak şartı ile anlaşmazlıkların çözümünden Cezayir yetkili mahkemeleri sorumlu olacaktır.

Yabancı yatırımcılar, **yatırım sermayelerini banka kanalı ile resmi yollardan Cezayir'e getirmeleri şartıyla**, yatırımın maliyeti ve net reel üretim miktarları esas alınarak ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenecek şirket kârlarını, yine banka kanalı ile **yurtdışına transfer** etme hakkına sahip olabileceklerdir.

16 Kasım 2023 tarih ve 73 sayılı Cezayir Resmî Gazetesi'nden yayımlanan 23-17 sayılı Kanun'a göre **kamunun mülkiyetinde bulunan araziler** (OSB'ler, turistik araziler, teknoloji parkları, kamu iştiraklerinin mülkleri, ticari faaliyetlere dönük inşaat arazileri vb.) **yerli ve yabancı yatırımcıların yatırım amaçlı kullanımı için 33 yıllığına tahsis edilebilecektir**.

Bu arazilerin tahsisi için Cezayir Yatırımın Teşviki Ajansı (AAPI) görevlendirilmiş olup, yatırımcıların bu Ajansa başvuru yapması gerekmektedir.

Cezayir Yatırımın Teşviki Ajansı: <https://aapi.dz/>

Mevzuatın tümü için: <https://www.joradp.dz/HFR/Index.htm>

Özel Teşvik Kapsamındaki Vilayetler		
Coğrafi Olarak Tamamında Özel Teşvik Uygulanan Vilayetler (Ülkenin Güney Vilayetleri)	Coğrafi Olarak Belirli Bölgelerinde Özel Teşvik Uygulanan Vilayetler (Ülkenin Orta Bölgesindeki Vilayetler ve Yüksek Platolar)	Özel Teşvik Uygulanmayan Vilayetler (Ülkenin Kuzey Vilayetleri)
Tlemcen	Naama	Ain Temouchent
Sidi Bel Abbes	El Bayadh	Oran
Tissemsilt	Saida	Mascara
Medea	Tiaret	Mostaganem
Bouira	Djelfa	Relizane
Bordj Bou Arreridj	M'sila	Chlef
Setif	Batna	Ain Defla
Mila	Khenchela	Tipaza
Oum El Bouaghi	Tebessa	Blida
Souk Ahras	Biskra	Cezayir
	El Oued	Boumerdes

	Laghouat	Tizi Ouzou
	Ouargla	Bejaia
	Ghardaia	Jijel
	Bechar	Skikda
	Tindouf	Constantine
	Adrar	Guelma
	Tamanrasaet	Annaba
	Iliizi	El taref

Kaynak: Cezayir Yatırım Teşvik Ajansı (AAPI)

Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

1) 31 Aralık 2020 tarihli 2021 Yılı Bütçe Kanunu’nu ile 4 Haziran 2020 tarihli 2020 Yılı Ek Bütçe Kanunu’nun %51 yerel ortak şartı aranan stratejik sektörler/faaliyetlere ilişkin 50. maddesi tadil edilmiştir. Buna göre **stratejik sektörler/faaliyetler** şu şekilde belirlenmiştir:

- a) Yeraltı kaynaklarının işletilmesi (Taş ve kum ocakları hariç)
- b) Enerji sektörünün tüm faaliyetleri (Petrol, gaz, elektrik işletimi, iletilmesi, taşınması, dağıtımı vb.)
- c) Millî Savunma Bakanlığı ve askeri sanayi ile ilgili sektörler
- d) Demiryolu, liman ve havalimanı işletmeleri
- e) İlaç ve eczacılık sanayi (Artı değer yaratan, yenilikçi, yerel piyasanın ihtiyaçlarına ve ihracata dönük üretim yatırımları hariç)

2) Normalde yabancı şahıslar Cezayir’de gayri menkul edinmemekle birlikte, istisnai durumlarda Valiliklerden özel bir izin alınması halinde anılan kişiler gayri menkul edinebilmektedir.

YATIRIMA YÖNELİK VERGİ, ENERJİ VE FİNANSAL DÜZENLEMELER

Cezayir’de şirket kazançları üzerinden Şirket Kâr (Kurumlar) Vergisi alınmaktadır. Bu vergi;

- İmalat sektörlerinde faaliyet gösteren firmalar için %19,
- Ticaret ve hizmet sektörlerindeki firmalar için %26,
- Bayındırlık, konut ve turizmde faaliyet gösteren firmalar içinse %23

olarak belirlenmiştir.

Şirketlerin sahibi oldukları gayrimenkuller üzerinden de m² üzerinden %3 olarak hesaplanan emlak vergileri vardır. Bu vergilerde %50’ye varan değişik oranlarda indirimle gidilebilmektedir.

Bahse konu **tüm vergiler şirketin kârları üzerinden %66 oranında bir vergiye tekabül etmekte** olup damga vergisi, arazi vergisi gibi vergilerle birlikte yılda 27 farklı vergi ödenmesi söz konusudur. Bahse konu ağır vergi yükü, Cezayir’in Doing Business 2020 Raporu’nda vergi yükü açısından 190 ülke arasında 158. sırada yer almasına yol açmıştır.

Ayrıca gelirler üzerinden de artan oranlı bir şekilde ve en çok **%35 oranında gelir vergisi** (Impot sur le Revenu Global-IRG) alınmaktadır.

Gelir Vergisi (Yıllık)

Gelir Aralığı (Cezayir Dinarı)	Uygulanan Gelir Vergisi Oranı (%)
0 - 240 000	0
240 001 - 480 000	23
480 001 - 960 000	27
960 001 - 1 920 000	30
1 920 001 - 3 840 000	33
3 840 000`den fazla	35

*Gelir vergisi brüt maaş üzerinden hesaplanmakta ve aylık olarak tahsil edilmektedir.

**Adrar, Illizi, Tamanrasset ve Tindouf gibi Cezayir’in güney şehirlerinde enerji ve maden sektörü haricinde çalışanlara söz konusu oranlar %50 indirimli olarak uygulanmaktadır.

Gümrük Vergileri

Cezayir ekonomisiyle ilgili altı çizilmesi gereken ilk konu hidrokarbon sektörüne olan bağımlılıktır. Dünya petrol fiyatlarında yaşanan düşüşler, ülke ekonomisinde hem bütçe açığı hem de dış ticaret açığına sebep olmaktadır. Dolayısıyla, özellikle dış ticaret açığının azaltılmasını sağlamak amacıyla dış ticaret mevzuatı sıkça değişmektedir.

Cezayir’in, 10 haneli HS Kodlarına göre ithalatı uyguladığı gümrük vergisi oranlarına, Gümrük İdaresi’nin tarife sorgulama uygulamasından (https://douane.gov.dz/spip.php?page=tarif_douanier) ulaşmak mümkündür.

Cezayir, içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar nedeniyle, bütçe açığını kapatmak ve ticaret dengesini tesis etmek amacıyla, son yıllarda ithalatı kısıtlayıcı bazı önlemler alabilmektedir. Söz konusu önlemler, sadece ülkemize yönelik değil tüm ülkelerden yapılan ithalatlara yönelik olarak uygulanmaktadır.

2019 yılında ithalat yasağı kaldırılan 992 adet alt tarife pozisyonlu ürüne %30 ila %120 arasında değişen oranlarda İlave Gümrük Vergisi (DAPS) getirilmiştir. Bu ürünlerin listesine https://douane.gov.dz/IMG/pdf/arrete_du_2_chaabane_1440_correspondant_au_8_avril_2019_modifiant_1_arrete_26_janvier_2019.pdf linkinden ulaşılması mümkündür.

27 Aralık 2023 tarihli ve 84 Sayılı Cezayir Resmî Gazetesi'nde yayımlanan 19 Aralık 2023 tarihli Karar ile söz konusu listede yer alan 18 alt pozisyonda sınıflandırılan bazı beyaz ve kırmızı etler için İlave Gümrük Vergisi kaldırılmıştır.

Diğer taraftan, 30.12.2021 tarihli ve 100 sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan Cezayir 2022 Bütçe Kanunu'nun 113 üncü maddesi ile *"Herhangi bir işleme tabi tutulmaksızın yeniden satışa sunulmak üzere ithal edilen eşyanın ithalatında yüzde 2 oranında stopaj uygulanır. Bu stopaj, ithal eşyaya uygulanacak tüm ithalat vergilerinin hesaplanması sonrasında elde edilecek kıymet üzerinden hesaplanır ve gümrük idaresi tarafından tahsil edilir."* hükmü ihdas edilmiştir.

Stopaj uygulanacak eşya, ithalatçının bankası nezdinde yapacağı ithalat ön kaydı –pre-domiciliation- aşamasında ithalatın amacına ilişkin deklare ettiği bilgiye göre belirlenmekte olup, bu düzenlemeye ilişkin bir eşya listesi bulunmamaktadır.

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Sosyal Güvenlik Primleri Tablosu

Konu	İşveren Payı (%)	Çalışan Payı (%)	Toplam (%)
Sosyal Güvenlik	12,5	1,5	14
İş Kazaları ve Hastalıklar	1,25	-	1,25
Emeklilik	10,5	6,75	17,25
İşsizlik Primi	1	0,5	1,5
Erken Emeklilik	0,5	-	0,5
Sosyal Konut Fonu	0,5	-	0,5
Toplam	26	9	35

Kaynak: Cezayir Sosyal Güvenlik Kurumu (CNAS)

Kambiyo Rejimi

Cezayir, sıkı bir kambiyo rejimi olan ve Cezayir Merkez Bankası'nın uhdesinde olan kontrollü dalgalı kur rejimine sahiptir. Ülkedeki döviz hareketleri Merkez Bankasının kontrolüne ve iznine tabidir.

Cezayir'in kambiyo rejimi büyük oranda, Cezayir Merkez Bankasının 07-01 numaralı düzenlemesine (13 Mayıs 2007 tarih ve 31 tarihli Cezayir Resmî Gazetesi) göre uygulanmaktadır.

Ülkede, döviz işlemlerinin serbestçe yapılması söz konusu değildir. Ülkede yasal olarak faaliyet gösteren döviz büroları bulunmamaktadır.

Yabancıların, ülkeye girişte limit olmaksızın ve çıkışta en fazla 7.500 Euro olmak üzere, ülkeye girişte ve çıkışta 5.000 Euro'yu aşan miktarda döviz bulundurmaları halinde gümrük idaresine bununla ilgili yazılı beyanda bulunmaları gerekmektedir. Yabancıların ülkeden çıkışında, en fazla girişte beyan edilen tutar kadar dövizin çıkışına izin verilmektedir. Girişte ve çıkışta farklılık olması halinde, kişinin bu farkla ilgili olarak dövizin resmi aracı kurumlarda bozdurulduğuna dair tevsik edici belgeleri gümrük idaresine sunmaları gerekmektedir. Ülkeye gelen yabancıların, ülkeye girişte gümrük idaresine verdikleri beyanı resmi aracı kurumlara ibraz etmeleri suretiyle döviz bozdurabilmeleri imkân dahilindedir. (26 Nisan 2016 tarihli ve 25 sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan Cezayir Merkez Bankası Kararı)

Normal koşullarda, bankacılık sistemi üzerinden ne Cezayirli vatandaşlar için ne de yabancılar için serbestçe döviz alımı-satımı veya transferi mümkün değildir. Yasal döviz alım-satım ve transfer işlemlerinin dış ticaret, ülkeden çıkış, sözleşmeye dayanmak suretiyle kâr transferi, yurtdışı borçlanma bedeli vb. bir gerekçeye dayandırılması ve tevsik edici belgelerin ilgili otoritelere ibrazı ve bu otoritelerce onayı zorunludur. (13 Mayıs 2007 tarihli ve 31 sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan Cezayir Merkez Bankası Kararı)

Yabancı ülkelerden döviz girişi ve yurtdışına döviz çıkışında beyan etmeme, yanlış beyanda bulunma, usule uygun hareket etmeme, ülkeye getirilmesi gerekli sermayeyi getirmeme vb. sebeplerle mevzuat ihlali yapılması halinde 2 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası, 10 Temmuz 1996 tarihli ve 43 sayılı Cezayir Resmî Gazetesinde yayımlanan bir Tebliğ ile öngörülmüştür. Bu alandaki mevzuatın ihlali suçlarında, gerçek ve tüzel kişilerin resmi idarelere başvurarak ihlali beyan etmeleri halinde, ihlal tutarına göre 2 ila 7 katı oranında ceza ödemeleri şartı ile uzlaşmaya gidilebileceği 11-35 sayılı Yönetmelik ile (6 Şubat 2011 tarihli ve 08 sayılı Cezayir Resmî Gazetesi) belirlenmiştir.

Bu itibarla, Cezayir'de döviz işlemleri için "illegal serbest piyasa" olgusu gelişmiş, resmi kur ile illegal serbest piyasa arasında, -zaman içinde değişiklik göstermekle birlikte- yüzde 70 ila 80 arasında fiyat farkı oluşmuştur.

Enerji Maliyetleri

Cezayir’de tüm enerji kaynakları devlet tarafından sübvansiyon edilmektedir. Sadece enerji alanındaki sübvansiyonların ülkeye maliyetinin yılda 15 ila 20 milyar Dolar düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Akaryakıt Ürünleri

Ülkenin başkenti Cezayir, Oran (Arziw) ve Skikda şehirlerindeki rafinerilerinde yılda 10,5 milyon ton petrol ve türevleri üretilmekte (2,1 milyon ton benzin/ 8,4 milyon ton motorin) olup, ülkenin yıllık benzin ve motorin tüketimi 12,5 milyon tondur. (3,3 milyon ton benzin/ 9,2 milyon ton motorin), Aradaki fark ithalat ile karşılanmaktadır.

Normal benzinin maliyeti 66 Cezayir Dinarı, motorinin maliyetinin 22 Cezayir Dinarı olmasına rağmen, bunların tüketiciye satış fiyatının sırasıyla 45 Cezayir Dinarı ve 29 Cezayir Dinarı’dır. LPG’nin tüketiciye satış fiyatı ise 9 Cezayir Dinarı’dır.

Ülkede benzin ve motorin kullanımındaki yüksek artış nedeniyle ülkenin ithalata yönelmek zorunda kaldığını, bu sorunun çözülmesi için özellikle ülkenin kuzeyindeki rafinerilerde iyileştirme çalışmalarının yapıldığı belirtilmektedir.

Petrol piyasası devlet tekelinde olup, Sonatrach isimli kamu iştiraki tarafından yürütülmektedir.

Elektrik Piyasası

Ülkede tüketicilere sunulan elektriğin maliyetinin 5,4 Cezayir Dinarı/kWh olmasına rağmen, tüketiciye satış fiyatı ortalama 4,01 Cezayir Dinarı/kWh’tır. Ülkede, 10 milyonu aşkın sayıda aboneye elektrik hizmeti verilmektedir. Ülkede üretilen elektriğin %98 oranda doğalgaz santrallerinden elde edildiğini, bu santrallere milli enerji şirketi Sonatrach tarafından sağlanan doğalgazın fiyatının uluslararası piyasa fiyatlarının onda biri oranında gerçekleştiği belirtilmektedir.

Doğalgaz Piyasası

Ülkede, 6 milyonu aşkın sayıda aboneye doğalgaz hizmeti verilmektedir. Doğalgazın tüketiciye ortalama satış fiyatı 4 Cezayir Dinarıdır. Elektrik piyasası ve doğalgaz piyasası devlet tekelindedir ve Sonelgaz isimli kamu iştiraki tarafından yürütülmektedir.

Benzin Fiyatları (Litre) (Cezayir Dinarı)

Ürün	Benzin İstasyonlarının Devletten Alış Fiyatı	Nihai Kullanıcı Fiyat
Motorin	26,75	29,01
Gaz	6.8	9
Benzin	41,93	45,62

Kaynak: Cezayir Benzin Dağıtım Firması NAFTAL

Su Fiyatları (Cezayir Dinarı)

Abone Türü	Kullanım Miktarı m ³	Fiyat
Hanehalkı	1-25	6.3
	25-53	20.48
	54-82	34.65
	83 ve üstü	40.95
Merkezi ve Yerel İdareler	Tek fiyat	34.65
Hizmet Sektörü	Tek fiyat	34.65
Sanayi Sektörü	Tek fiyat	40.95

Kaynak: SEAAL

YASAL UYARI

Bu dokümanda yer alan bilgi, değerlendirme ve tavsiyeler, yatırım danışmanlığı hizmeti kapsamında değildir. Söz konusu içerikler yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, yatırım kararlarını doğrudan destekleyecek kapsamda detaylı bir analiz sunmayabilir.

Bu belgede yer alan görüş ve değerlendirmelere dayanılarak yapılacak her türlü yatırım ve ticari işlemler neticesinde doğabilecek zararlardan veya beklentilerin karşılanamamasından dolayı Ticaret Bakanlığı herhangi bir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

Türk ihracatçı ve yatırımcılarının, Cezayir ile ilgili konularda daha sağlıklı bilgi temin edebilmesi amacıyla, hukuki ve mali danışmanlık kuruluşları da dâhil olmak üzere, her türlü ihtiyaçları için Cezayir Ticaret Müşavirliği'ne başvurmaları tavsiye edilmekte olup; ayrıca Ticaret Bakanlığımızın “Müşavire Danışın” platformu (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>) üzerinden de sorular iletilerek destek alınması mümkündür.

T.C. Cezayir Büyükelçiliği / Ambassade de Türkiye

Ticaret Müşavirliği / Section Commerciale

Adresse: No: 5, Rue F Les Cretes, Hydra, Alger- ALGERIE

Tel: +213 28 18 13 98

IP Tel: 0 312 204 80 55

E-posta: cezayir@ticaret.gov.tr

E-mail: algiers@trade.gov.tr